

Wanneer kritiek op Israël antisemitisch wordt – Implicaties voor het Belgisch Beleid

Factsheet Nr. 2 – 23 april 2026

Beweringen dat “alle kritiek op Israël legitiem is” en nooit antisemitisch kan zijn, strookt niet met de werkelijkheid en gaat in tegen de Belgische wetgeving. Bepaalde uitspraken evoceren klassieke antisemitische stereotypen en samenzweringstheorieën. De sterke inzet van België voor een op regels gebaseerde orde en zijn anti-racismewetgeving zijn een troef. Maar de recente publieke verklaringen leiden tot het verkeerd toepassen van belangrijke juridische principes. Bovendien draagt dit zeker niet bij tot de bestrijding van haat.

Definitie en juridische basis

1. IHRA-werkdefinitie van antisemitisme

- België en de EU hebben de werkdefinitie van de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) overgenomen. Daarin staat expliciet dat “kritiek op Israël die vergelijkbaar is met kritiek op elk ander land niet als antisemitisch kan worden beschouwd.”
- Antisemitisme begint wanneer kritiek **Joodse stereotypen** gebruikt, dubbele standaarden hanteert of Joden collectief verantwoordelijk houdt voor Israëlische acties.

2. Actueel : Belgisch Kamerlid Gwendolyn Rutten

- Op 23 april 2026 verklaarde Kamerlid **Gwendolyn Rutten** tijdens een debat over Eurovisie dat de hoofdsponsor “een Joods bedrijf is met veel geld. En zoals we allemaal weten regeert geld de wereld.” Hiermee benadrukt zij opzettelijk de Joodse identiteit en verkondigt zij de mythe van Joodse wereldcontrole. Dit is een **schoolvoorbeeld van antisemitisme** volgens de IHRA-definitie en de Antiracismewet van 1981.

3. Klassieke antisemitische stereotypen

- Uitspraken die “Joods geld”, “Joodse macht” of “Joodse controle” over financiën, media of wereldgebeurtenissen benadrukken, wekken de oudste en gevaarlijkste **antisemitische samenzweringen** opnieuw tot leven. Dit soort kritiek hoort niet bij beleid; de Belgische wet verbiedt aanzetten tot haat.

4. Belgische anti-racismewet (30 juli 1981)

- De Wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden strafbaar stelt het aanzetten tot discriminatie, **haat** of geweld op basis van ras, kleur, afkomst of etnische afstamming (inclusief **Joodse afstamming**). Een wet uit 1995 verbiedt verder Holocaust-ontkenning, -minimalisering of -rechtvaardiging.

België's positie en risico's

België weigert terecht racisme te tolereren en beschikt over een interfederaal coördinatie-mechanisme onder voorzitterschap van de FOD Justitie. In tegenstelling tot 23 van de 27 EU-lidstaten **heeft België echter nog steeds geen nationale Antisemitisme-coördinator en geen alomvattende nationale strategie ter bestrijding van antisemitisme** en ter bevordering van het Joodse leven (zoals herhaaldelijk gevraagd door de CCOJB en Joodse organisaties). Recente uitspraken die legitieme beleidsmatige kritiek op Israëlische politiek, doen vervagen met antisemitische samenzweringstheorieën riskeren:

- de Antiracismewet van 1981 te ondermijnen;
- extremisme aan te moedigen en Joodse gemeenschappen in gevaar te brengen.

Aanbevelingen voor Belgische beleidsmakers :

- **Bevestig** de IHRA-definitie en pas deze consequent toe in het publieke discours;
- **Handel in de geest van de anti-racismewet** van 1981 en verwijs ernaar zonder aarzeling wanneer antisemitische stereotypen worden gebruikt;
- **Scherp uw onderscheidingsvermogen aan** : tussen feitelijke kritiek op het Israëlische beleid en antisemitische samenzweringstheorieën die niet thuis horen in het Vlaams of Belgisch Parlement.